

Dosarul nr. 2ra-1747/21  
2-17090357-01-2ra-18102021

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (jud. A. Bologan)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Cotorobai, I. Secieru)

## DECIZIE

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Svetlana Filincova  
Dumitru Mardari  
Maria Ghervas  
Victor Burduh  
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Serghei Gornean, reprezentat de avocatul Grigore Placinta,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Gornean împotriva lui Serghei Gornean cu privire la partajarea averii comune în devălmășie și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost admise apelurile declarate de Natalia Gornean, reprezentată de avocatul Maria Gonciar și Serghei Gornean, reprezentat de avocatul Grigore Placinta și a fost casată parțial hotărârea din 21 septembrie 2020 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, fiind pronunțată în partea casată o hotărâre nouă,

constată:

La data de 19 mai 2017, Natalia Gornean a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Gornean cu privire la partajarea averii comune în devălmășie și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că în anul 1987 a înregistrat căsătoria cu pârâtul Gornean Serghei, iar din relațiile de familie s-au născut trei copii, care la moment au atins vârsta majoratului. Din cauza relațiilor ostile apărute între soți, căsătoria lor a fost desfăcută la 03 noiembrie 2015.

A menționat că în anul 1989, ca familie tânără nou-formată, le-a fost repartizat un teren pentru construcția casei de locuit cu suprafața de 0,1038 ha în XXXXX, pe care din surse comune a fost construită casă de locuit individuală, garaj și construcții accesorii. Bunurile imobile au fost înregistrate la organul cadastral și anume: terenul

pentru construcții cu suprafața totală de 0,1038 ha, număr cadastral XXXXX, casa de locuit individuală cu suprafața de 158,5 m.p., număr cadastral XXXXX, garaj cu suprafața de 17,6 m.p., număr cadastral XXXXX, construcție accesorie cu suprafața de 23,1 m.p., număr cadastral XXXXX și construcție accesorie cu suprafața de 22,0 m.p., număr cadastral XXXXX, amplasate în satul XXXXX.

La fel, timpul căsniciei comune au fost procurate bunuri care se află în gospodărie și anume: - televizor la prețul de 2400 lei; - canapea cu două fotolii la prețul de 3600 lei; - canapea cu două fotolii la prețul de 3200 lei; două divane la prețul de 1200 lei fiecare, în total de 2400 lei; mobilier pentru baie la prețul de 4600 lei; - cadă cu cabină la prețul de 7600 lei; - un perete la prețul de 3200 lei; - un perete la prețul de 6700 lei, - dormitor la prețul de 3800 lei; - frigider la prețul de 8200 lei; - mașină de spălat la prețul de 8000 lei; - aragaz la prețul de 4600 lei; - aragaz la prețul de 1000 lei; - set de bucătărie la prețul de 1600 lei; - trei mese a câte 160 lei fiecare, în total 480 lei; - o masă și mobilier de bucătărie la prețul de 1600 lei; - mobilier de bucătărie la prețul de 6500 lei; - cazan la prețul de 11800 lei; - hotă la prețul de 1200 lei; - cuptor cu microunde la prețul de 1700 lei; - două incubatoare a câte 400 lei fiecare, în total 800 lei; - plapumă groasă la prețul de 900 lei; - plapumă groasă la prețul de 600 lei; - trei covoare moldovenești a câte 400 lei fiecare în total 1200 lei; - două covoare din fire sintetice a câte 600 lei fiecare, în total de 1200 lei; - un covor din lână la prețul de 4250 lei; - trei butoaie din plastic a câte 450 lei fiecare, în total 1350 lei; - aspirator la prețul de 2200 lei; - aspirator la prețul de 300 lei; - mașină de cusut electrică la prețul de 2200 lei; - mașină de măcinat cafea la prețul de 200 lei; - cinci seturi de pahare a câte 100 lei fiecare, în total 500 lei; - set de cuțite la prețul de 220 lei; - un cuțit din titan la prețul de 100 lei; - doi saci cu zahăr la prețul de 500 lei fiecare, în total 1000 lei; - mașină de curățat porumb la prețul de 1500 lei; - mașină de mărunțit porumbul la prețul de 2000 lei; - aparat de sudat la prețul de 3000 lei; - aparat de lipit țevi plastice la prețul de 1800 lei; - polizor unghiular la prețul de 1800 lei; - polizor unghiular la prețul de 1200 lei; - perforator la prețul de 2000 lei; - mașină de despiciat lemne la prețul de 3000 lei; - compresor la prețul de 1000 lei; - motor cu pompă la prețul de 800 lei; - un butoi din lemn la prețul de 600 lei; - motor de ascuțit unelte agricole la prețul de 200 lei; - masă din plastic la prețul de 200 lei; - patru scaune din plastic a câte 100 lei fiecare, în total 400 lei; - două mese din inox a câte 200 lei fiecare, în total 400 lei; - motocicletă "Java" la prețul de 1500 lei; - ceaun mare din fontă la prețul de 1000 lei; - automobil de model "Volkswagen Jetta", anul producerii 1984, valoarea căruia la moment nu o cunoaște; bunuri mobile în sumă totală de 123600 lei, pe care în absența sa, fostul soț le-a dus din gospodăria lor comună în alte gospodării din vecinătate, pentru a o lipsi de dreptul de a se folosi de aceste bunuri.

Reclamanta a indicat că la moment, valoarea automobilului de model "Volkswagen Jetta", anul producerii 1984 nu poate fi stabilită, din motivul că pârâtul l-a transportat într-o gospodărie străină, pe acest caz fiind pornit proces penal.

A susținut că, după desfacerea căsătoriei, împreună cu pârâtul au rămas să locuiască în casa de locuit comună, însă, ultimul îi creează obstacole în folosirea și administrarea bunurilor comune. S-a adresat pârâtului de nenumărate ori privind partajul pe cale amiabilă a bunurilor de care dispun în comun, însă acesta refuză.

La data de 16 martie 2018 reclamanta Gornean Natalia a depus cerere de majorare și concretizare a pretențiilor privind partajul averii comune în devălmășie, prin care a solicitat:

- împărțirea în natură, în două părți egale, a bunurilor proprietate comună în devălmășie ale reclamantei Gornean Natalia și pârâtului Gornean Serghei, și anume din bunurile: terenul pentru construcții cu suprafața totală de 0,1038 ha, număr cadastral XXXXX, casa de locuit individuală cu suprafața de 158,5 m.p., număr cadastral XXXXX, garaj cu suprafața de 17,6 m.p., număr cadastral XXXXX, construcție accesorie cu suprafața de 23,1 m.p., număr cadastral XXXXX și construcție accesorie cu suprafața de 22,0 m.p., număr cadastral XXXXX, amplasate în satul XXXXX, bun imobil evaluat la prețul de 38246 lei;

- împărțirea în natură, în două părți egale, a bunurilor proprietate comună în devălmășie ale reclamantei Gornean Natalia și pârâtului Gornean Serghei, evaluate la prețul de 143229,00 lei, și anume: - televizor la prețul de 2400 lei; - canapea cu două fotolii la preșul de 3600 lei; - canapea cu două fotolii la prețul de 3200 lei; două divane la prețul de 1200 lei fiecare, în total de 2400 lei; mobilier pentru baie la prețul de 4600 lei; - cadă cu cabină la prețul de 7600 lei; - un perete la prețul de 3200 lei; - un perete la prețul de 6700 lei, - dormitor la prețul de 3800 lei; - frigider la prețul de 8200 lei; - mașină de spălat la prețul de 8000 lei: - aragaz la prețul de 4600 lei; - aragaz la prețul de 1000 lei; - set de bucătărie la prețul de 1600 lei; - trei mese a câte 160 lei fiecare, în total 480 lei; - o masă și mobilier de bucătărie la prețul de 1600 lei; - mobilier de bucătărie la prețul de 6500 lei; - cazan la prețul de 11800 lei; - hotă la prețul de 1200 lei; - cuptor cu microunde la prețul de 1700 lei; - două incubatoare a câte 400 lei fiecare, în total 800 lei; - plapumă groasă la prețul de 900 lei; -plapumă groasă la prețul de 600 lei; - trei covoare moldovenești a câte 400 lei fiecare în total 1200 lei; - două covoare din fire sintetice a câte 600 lei fiecare, în total de 1200 lei; - un covor din lână la prețul de 4250 lei; - trei butoaie din plastic a câte 450 lei fiecare, în total 1350 lei; - aspirator la prețul de 2200 lei; - aspirator la prețul de 300 lei; - mașină de cusut electrică la prețul de 2200 lei; - mașină de măcinat cafea la prețul de 200 lei; - cinci seturi de pahare a câte 100 lei fiecare, în total 500 lei; - set de cuțite la prețul de 220 lei; - un cuțit din titan la prețul de 100 lei; - o cisternă din metal la prețul de 1000 lei; - doi saci cu zahăr la prețul de 500 lei fiecare, în total 1000 lei; - mașină de curățat porumb la prețul de 1500 lei; - mașină de mărunțit porumbul la prețul de 2000 lei; - aparat de sudat la prețul de 3000 lei; - aparat de lipit țevi plastice la prețul de 1800 lei; - polizor unghiular la prețul de 1800 lei; - polizor unghiular la prețul de 1200 lei; - perforator la prețul de 2000 lei; - mașină de despicat lemne la prețul de 3000 lei; - compresor la prețul de 1000 lei; - motor cu pompă la prețul de 800 lei; - un butoi din lemn la prețul de 600 lei; - motor de ascuțit unelte agricole la prețul de 200 lei; - masă din plastic la prețul de 200 lei; - patru scaune din plastic a câte 100 lei fiecare, în total 400 lei; - două mese din inox a câte 200 lei fiecare, în total 400 lei; - motocicletă ”Java” la prețul de 1500 lei; - ceaun mare din fontă la prețul de 1000 lei; - două ligheane a câte 200 lei fiecare, în total 400 lei; - un lighean la prețul de 150 lei; - un lighean din aluminiu la prețul de 180 lei; - 5 metri de perdea a câte 200 lei per metru, în total 1000 lei; draperie la ușă la prețul de 600 lei; carniz la prețul de 400 lei; - linoleum 14 m.p. 150 lei la prețul total de 2100 lei;

- trei topoare mici a câte 80 lei fiecare, în total 240 lei; - topor mare la prețul de 100 lei; - beschie la prețul de 150 lei; - trei ferestraie a câte 50 lei fiecare, în total 150 lei; - cuvaldă la prețul de 120 lei; - două ciocane mari a câte 35 lei fiecare, în total 70 lei; - ciocan mijlociu la prețul de 30 lei; - două ciocane mici a câte 25 lei fiecare, în total 50 lei; o cutie de lac la prețul de 350 lei; - trei cutii cu grund a câte 40 lei fiecare, în total 120 lei; - patru lacăte cu mâner a câte 300 lei fiecare, în total 1200 lei; - cratiță din fontă la prețul de 200 lei; - ceaun din fontă la prețul de 200 lei; - tigaie grill la prețul de 200 lei; - răzătoare cu suport la prețul de 50 lei; - cuțit pentru tăiat varza la prețul de 30 lei; - set de pahare la prețul de 90 lei; - trei seturi de pahare pentru suc a câte 100 lei fiecare, în total 300 lei; - trei seturi de pahare mici cu picior a câte 100 lei fiecare, în total 100 lei; - 3 seturi de pahare pentru vin a câte 120 lei fiecare, în total 360 lei; - trei seturi de pahare pentru șampanie a câte 120 lei fiecare, în total 360 lei; - mixer la prețul de 500 lei; - set de veselă pentru ceai la prețul de 250 lei; - cratiță din sticlă călită la prețul de 250 lei; - cratiță din sticlă călită la prețul de 150 lei; 24 linguri din inox la prețul de 360 lei; - 12 farfurii la prețul de 180 lei; - 20 de farfurii de servit la prețul de 360 lei; - 12 farfurii la prețul de 180 lei; - 20 farfurii de servit la prețul de 240 lei; - două salatiere a câte 60 lei fiecare, în total 120 lei; - 20 farfurii la prețul de 200 lei; - combină de bucătărie la prețul de 2400 lei; - set de site la prețul de 100 lei; - cuvertură la prețul de 200 lei; set de cuvertură la prețul de 500 lei; - fier de călcat la prețul de 300 lei; - piatră de polizor la prețul de 80 lei; - șase fețe de pernă la prețul de 180 lei; - trei plase de fier pentru gard a câte 100 lei fiecare, în total 300 lei; - scară din aluminiu la prețul de 300 lei; - roabă la prețul de 360 lei; - fortan la prețul de 500 lei; - un butoi de lemn la prețul de 1000 lei; - bobină de ață la prețul de 45 lei; - 18 bobine de ață la prețul de 54 lei; - două butoaie din plastic la prețul de 80 lei; - cărucior pentru greutateți la prețul de 250 lei; - 20 kg de ață de legat vița-de-via la prețul de 300 lei; iar de la pârât să se încaseze în beneficiul reclamantei suma de 71649,00 lei, ceea ce constituie  $\frac{1}{2}$  din suma totală a bunurilor proprietate comună în devălmășie;

- încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor judiciare legate de prezentul proces.

La data de 12 iunie 2020 Gornean Natalia a depus cerere de concretizare a cerințelor privind partajul averii comune în devălmășie, prin care a solicitat:

- partajarea în natură, în două părți egale, a bunurilor proprietate comună în devălmășie ale reclamantei Gornean Natalia și pârâtului Gornean Serghei și anume atribuindu-i-se în natură terenul pentru construcții cu suprafața totală de 0,1038 ha, număr cadastral XXXXX, casa de locuit individuală cu suprafața de 158,5 m.p., număr cadastral XXXXX, garaj cu suprafața de 17,6 m.p., număr cadastral XXXXX, construcție accesorie cu suprafața de 23,1 m.p., număr cadastral XXXXX și construcție accesorie cu suprafața de 22,0 m.p., număr cadastral XXXXX, amplasate în satul XXXXX, în schimbul unei sulțe echivalente cu  $\frac{1}{2}$  din prețul bunurilor imobile stabilită prin raportul de expertiză judiciară nr. 2589-2594 din 18 noiembrie 2019;

- încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor judiciare legate de prezentul proces.

Totodată, reclamanta a indicat că refuză la capătul din cererea de chemare în judecată de concretizare a cerințelor privind partajarea bunurilor mobile dobândite de părți în timpul căsătoriei.

Prin hotărârea din 21 septembrie 2020 a Judecătorei Criuleni, sediul Central, acțiunea a fost admisă parțial și a fost partajată proprietatea în devălmășie a lui Gornean Serghei și Gornean Natalia, constituită din bunurile imobile: casa de locuit cu nr.cadastral XXXXX, suprafața de 158,50 m.p. cu construcțiile accesorii și terenul aferent casei cu nr. cadastral XXXXX, suprafața de 0,1038 ha, situat în satul XXXXX după cum urmează:

S-a recunoscut după Gornean Natalia dreptul de proprietate asupra a ½ cotă - parte ideală din bunurile imobile: casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX, suprafața de 158,50 m.p; garajul cu nr. cadastral XXXXX, suprafața de 17,6 m.p; construcția accesorie cu nr. cadastral XXXXX, suprafața de 23,1 m.p; construcția accesorie cu nr. cadastral XXXXX, suprafața de 22,0 m.p. și terenul aferent casei cu suprafața de 0,1038 ha, nr. cadastral XXXXX, toate situate în satul XXXXX.

S-a recunoscut după Gornean Serghei dreptul de proprietate asupra a ½ cotă - parte ideală din bunurile imobile: casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX, suprafața de 158,50 m.p; garajul cu nr. cadastral XXXXX, suprafața de 17,6 m.p; construcția accesorie cu nr. cadastral XXXXX, suprafața de 23,1 m.p; construcția accesorie cu nr. cadastral XXXXX, suprafața de 22,0 m.p. și terenul aferent casei cu suprafața de 0,1038 ha, nr. cadastral XXXXX, toate situate în satul XXXXX.

S-a încasat de la Gornean Serghei în beneficiul statului suma de 972,80 de lei cu titlu de taxă de stat, precum și în beneficiul Nataliei Gornean suma de 3000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică și 18 900 de lei - cheltuieli suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare, în total 21900 de lei.

În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 25 septembrie 2020 Natalia Gornean, reprezentată de avocatul Maria Gonciar, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii din 21 septembrie 2020 a Judecătorei Criuleni, sediul Central și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral conform cerințelor din cererea de concretizare a pretențiilor.

La 20 octombrie 2020 Serghei Gornean, reprezentat de avocatul Grigore Placinta, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, modificarea hotărârii din 21 septembrie 2020 a Judecătorei Criuleni, sediul Central și încasarea din contul lui Serghei Gornean în beneficiul Nataliei Gornean 1/2 din cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 9450 de lei.

Prin decizia din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile declarate de Natalia Gornean, reprezentată de avocatul Maria Gonciar și Serghei Gornean, reprezentat de avocatul Grigore Placinta și a fost casată hotărârea din 21 septembrie 2020 a Judecătorei Criuleni, sediul Central, în partea în care au fost respinse cerințele privind înstrăinarea bunurilor imobile casa de locuit, accesorii și terenul aferent pentru a fi înstrăinate la licitație, distribuirea prețului către proprietari proporțional cotei-părți a fiecăruia dintre ei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care a fost admisă acțiunea depusă de Gornean Natalia împotriva lui Gornean Serghei privind vânzarea bunurilor imobile pentru a fi înstrăinate la licitație și distribuirea prețului către proprietari proporțional cotei-părți a fiecăruia dintre ei. S-a dispus înstrăinarea la licitație și distribuirea prețului

către proprietari proporțional cotei-părți a fiecăruia dintre ei a bunurilor imobile: casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX; garajul cu nr. cadastral XXXXX, construcțiile accesorii cu nr. cadastral: XXXXX; nr. XXXXX; terenul aferent cu nr. cadastral XXXXX, proprietate comună a Nataliei Gornean și Gornean Serghei, amplasate în satul XXXXX. Au fost compensate cheltuielile de judecată suportate de către Gornean Natalia proporțional cerințelor admise și s-a încasat din contul lui Gornean Serghei în beneficiul Nataliei Gornean suma de 9450 de lei - cheltuieli de judecată pentru efectuarea expertizei judiciare, 1114 lei - cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat în prima instanță și 1500 lei - cheltuieli de judecată pentru asistență juridică. S-a încasat în beneficiul statului taxa de stat neachitată în prima instanță proporțional cerințelor admise din contul Nataliei Gornean suma de 1920 lei și din contul lui Gornean Serghei suma de 1920,5 lei. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La data de 01 octombrie 2021 Serghei Gornean, reprezentat de avocatul Grigore Placinta a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea admiterii apelului Nataliei Gornean și menținerea deciziei în partea admiterii apelului său.

În motivarea recursului s-a invocat interpretarea eronată a legii de către instanța de apel.

A menționat că în cererea de chemare în judecată, intimata Gornean Natalia nu a solicitat vânzarea bunurilor imobile la licitație și distribuirea bunului dobândit, ambele părți solicitând ca bunurile să le aparțină lor. Astfel, instanța de apel a examinat cerințe care nici nu au fost înaintate și examinate de către instanța de fond, aplicând neîntemeiat prevederile cu privire la împărțirea bunurilor proprietate comună pe cote-părți, la caz fiind aplicabile prevederile cu privire la împărțirea bunurilor proprietate comună în devălmășie.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 03 iunie 2021.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa lui Gornean Serghei și avocatului Placinta Grigore la data de 19 iulie 2021 (f.d. 250, volumul I), lipsind date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul declarat la 01 octombrie 2021, este în termen.

La data de 18 octombrie 2021, copia recursului a fost expediată în adresa Nataliei Gornean (f.d. 12, 14, volumul II), cu înștiințarea despre depunerea referinței, însă, intimata nu și-a valorificat dreptul respectiv.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 22 decembrie 2021 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei

instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că în anul 1987 a fost înregistrată căsătoria între Gornean Natalia și Gornean Serghei.

Potrivit certificatului de divorț seria XXXXX, la 03 noiembrie 2015 a fost desfăcută căsătoria încheiată între Gornean Natalia și Gornean Serghei, în temeiul hotărârii Judecătoriei Criuleni (f.d. 11, volumul I).

În anul 1989, lui Gornean Serghei și Gornean Natalia, ca familie tânără nou-formată, li s-a repartizat un teren pentru construcția casei de locuit cu suprafața de 0,1038 ha în satul XXXXX, pe care din surse comune a fost construită casă de locuit individuală, garaj și construcții accesorii.

Bunurile imobile au fost înregistrate la organul cadastral și anume: terenul pentru construcții cu suprafața totală de 0,1038 ha, număr cadastral XXXXX, casa de locuit individuală cu suprafața de 158,5 m.p., număr cadastral XXXXX, garaj cu suprafața de 17,6 m.p., număr cadastral XXXXX, construcție accesorie cu suprafața de 23,1 m.p., număr cadastral XXXXX și construcție accesorie cu suprafața de 22,0 m.p., număr cadastral XXXXX, amplasate în satul XXXXX (f.d. 12, volumul I).

Înaintând prezenta acțiunea, concretizată pe parcurs, Gornean Natalia a solicitat: partajarea în natură, în două părți egale, a bunurilor proprietate comună în devălmășie ale reclamantei Gornean Natalia și pârâtului Gornean Serghei, atribuindu-i-se în natură terenul pentru construcții cu suprafața totală de 0,1038 ha, număr cadastral XXXXX, casa de locuit individuală cu suprafața de 158,5 m.p., număr cadastral XXXXX, garaj cu suprafața de 17,6 m.p., număr cadastral XXXXX, construcție accesorie cu suprafața de 23,1 m.p., număr cadastral XXXXX și construcție accesorie cu suprafața de 22,0 m.p., număr cadastral XXXXX, amplasate în satul XXXXX, în schimbul unei sulte echivalente cu  $\frac{1}{2}$  din prețul bunurilor imobile stabilită prin raportul de expertiză judiciară nr. 2589-2594 din 18 noiembrie 2019; încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor judiciare legate de prezentul proces.

Prima instanță, fiind investită cu examinarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii și a partajat proprietatea în devălmășie a lui Gornean Serghei și Gornean Natalia, constituită din bunurile imobile: casa de locuit cu nr.cadastral XXXXX, suprafața de 158,50 m.p. cu construcțiile accesorii și terenul aferent casei cu nr. cadastral XXXXX, suprafața de 0,1038 ha, situat în satul XXXXX, prin recunoașterea după fiecare a dreptului de proprietate asupra 1/2 cotă-parte ideală

din bunurile imobile: casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX, suprafața de 158,50 m.p; garajul cu nr. cadastral XXXXX, suprafața de 17,6 m.p; construcția accesorie cu nr. cadastral XXXXX, suprafața de 23,1 m.p; construcția accesorie cu nr. cadastral XXXXX, suprafața de 22,0 m.p. și terenul aferent casei cu suprafața de 0,1038 ha, nr. cadastral XXXXX, toate situate în satul XXXXX. Totodată, s-a încasat de la Gornean Serghei în beneficiul statului suma de 972,80 de lei cu titlu de taxă de stat, precum și în beneficiul Nataliei Gornean suma de 3000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică și 18 900 de lei - cheltuieli suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare, în total 21900 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelurilor declarate de Natalia Gornean, reprezentată de avocatul Maria Goncear și Serghei Gornean, reprezentat de avocatul Grigore Placinta, a ajuns la concluzia temeiniciei acestora și a casat hotărârea primei instanțe în partea în care au fost respinse cerințele privind înstrăinarea bunurilor imobile casa de locuit, accesorii și terenul aferent pentru a fi înstrăinate la licitație, distribuirea prețului către proprietari proporțional cotei-părți a fiecăruia dintre ei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care a fost admisă acțiunea depusă de Gornean Natalia împotriva lui Gornean Serghei privind vânzarea bunurilor imobile pentru a fi înstrăinate la licitație și distribuirea prețului către proprietari proporțional cotei-părți a fiecăruia dintre ei. S-a dispus înstrăinarea la licitație și distribuirea prețului către proprietari proporțional cotei-părți a fiecăruia dintre ei a bunurilor imobile: casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX; garajul cu nr. cadastral XXXXX, construcțiile accesorii cu nr. cadastral: XXXXX; nr. XXXXX; terenul aferent cu nr. cadastral XXXXX, proprietate comună a Nataliei Gornean și Gornean Serghei, amplasate în satul XXXXX. Au fost compensate cheltuielile de judecată suportate de către Gornean Natalia proporțional cerințelor admise și s-a încasat din contul lui Gornean Serghei în beneficiul Nataliei Gornean suma de 9450 de lei - cheltuieli de judecată pentru efectuarea expertizei judiciare, 1114 lei - cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat în prima instanță și 1500 lei - cheltuieli de judecată pentru asistență juridică. S-a încasat în beneficiul statului taxa de stat neachitată în prima instanță proporțional cerințelor admise din contul Nataliei Gornean suma de 1920 lei și din contul lui Gornean Serghei suma de 1920,5 lei. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, constată că decizia instanței de apel este contradictorie.

În conformitate cu 238 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată deliberază, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Potrivit art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, limitele apelului și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

Conform jurisprudenței CtEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 19 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43).

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în normele enunțate, instanța de recurs constată că, contrar acestor prevederi, instanța de apel, judecând apelurile, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

Conform art. 20 alin. (1) din Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației.

Conform art. 25 alin. (1)-(3) din Codul familiei, împărțirea proprietății în devălmășie a soților poate fi făcută atât în timpul căsătoriei, cât și după desfacerea ei, la cererea oricărui dintre soți. Proprietatea în devălmășie poate fi împărțită în baza acordului dintre soți. În caz de neînțelegere, determinarea cotei-părți a fiecărui soț în proprietatea în devălmășie, precum și împărțirea acesteia în natură, se face pe cale judecătorească.

Potrivit art. 26 alin. (1) din Codul familiei, la împărțirea proprietății în devălmășie a soților și determinarea cotelor-părți din aceasta, părțile soților sunt considerate egale dacă contractul matrimonial nu prevede altfel.

În corespundere cu art. 371 alin. (1) din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019), bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sunt proprietatea lor comună în devălmășie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri.

Art. 361 alin. (1), (2) din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019) prevede că împărțirea bunului proprietate comună pe cote-părți se face în natură, proporțional cotei-părți a fiecărui coproprietar.

Dacă bunul proprietate comună pe cote-părți este indivizibil ori nu este partajabil în natură, împărțirea se face prin:

a) atribuirea întregului bun, în schimbul unei sulte, în favoarea unui ori a mai multor coproprietari, la cererea lor;

b) vânzarea bunului în modul stabilit de coproprietari ori, în caz de neînțelegere, la licitație și distribuirea prețului către coproprietari proporțional cotei-părți a fiecăruia dintre ei.

La caz, în partea de motivare a deciziei contestate, instanța de apel a indicat că potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. 842-8462594 din 16 mai 2019, efectuată de Centrul Național de Expertize Judiciare, partajarea în două părți egale a bunurilor imobile situate în satul XXXXX, cu numerele cadastrale XXXXX, conform situației existente la momentul examinării vizuale din 09 aprilie 2019, reieșind din caracteristicile tehnice ale acestuia, nu este posibilă.

Curtea de Apel Chișinău a stabilit că, deși prima instanță a dispus recunoașterea după Gornean Natalia și Gornean Serghei a dreptul de proprietate asupra a 1/2 cotă-parte ideală fiecare din bunurile imobile, totuși, nu a dispus asupra modalității de împărțire a bunului proprietate comună.

Astfel, având în vedere faptul că Gornean Natalia a optat pentru atribuirea în natură a bunul imobil litigios, împreună cu construcțiile accesorii, cu achitarea sultei lui Gornean Serghei, însă, ultimul nu și-a exprimat acordul privind acceptarea sultei bănești pentru valoarea cotei-sale părți din bunurile imobile, instanța de apel a considerat optime și legale două modalități de împărțire a bunului proprietate comună prevăzute de art. 361 alin. (2) din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019) prin: vânzarea bunului în modul stabilit de coproprietari ori, în caz de neînțelegere, la licitație și distribuirea prețului către coproprietari proporțional cotei-părți a fiecăruia dintre ei.

Totodată, în dispozitivul deciziei din 03 iunie 2021, instanța de apel dispune înstrăinarea la licitație și distribuirea prețului către proprietari proporțional cotei-părți a fiecăruia dintre ei a bunurilor imobile: casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX; garajul cu nr. cadastral XXXXX, construcțiile accesorii cu nr. cadastral: XXXXX; nr. XXXXX; terenul aferent cu nr. cadastral XXXXX, proprietate comună a Nataliei Gornean și Gornean Serghei, amplasate în satul XXXXX.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că decizia instanței de apel

este contradictorie, nu este clară și nu răspunde în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți.

Mai mult, se reține și faptul că instanța de apel, contrar prevederilor art. 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă, a emis decizia cu depășirea limitelor pretențiilor înaintate de reclamantă.

Or, prin cererea concretizată din 12 iunie 2020 (f.d. 156, volumul I), Gornean Natalia a solicitat: partajarea în natură, în două părți egale, a bunurilor proprietate comună în devălmășie ale soților Gornean Natalia și Gornean Serghei, cu repartizarea Nataliei Gornean în natură a terenului pentru construcții cu suprafața totală de 0,1038 ha, număr cadastral XXXXX, casei de locuit individuală cu suprafața de 158,5 m.p., număr cadastral XXXXX, garajului cu suprafața de 17,6 m.p., număr cadastral XXXXX, construcției accesorii cu suprafața de 23,1 m.p., număr cadastral XXXXX și construcției accesorii cu suprafața de 22,0 m.p., număr cadastral XXXXX, amplasate în satul XXXXX și încasarea de la Gornean Natalia în beneficiul lui Gornean Serghei a unei sulțe echivalente cu  $\frac{1}{2}$  din prețul bunurilor imobile stabilit prin raportul de expertiză judiciară nr. 2589-2594 din 18 noiembrie 2019, precum și încasarea din contul lui Gornean Serghei a cheltuielilor judiciare legate de prezentul proces.

Pe când instanța de apel, potrivit dispozitivului deciziei, a admis cererea de chemare în judecată depusă de Gornean Natalia împotriva lui Gornean Serghei privind vânzarea bunurilor imobile: casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX; garajul cu nr. cadastral XXXXX, construcțiile accesorii cu nr. cadastral: XXXXX; nr. XXXXX; terenul aferent cu nr. cadastral XXXXX, amplasate în satul XXXXX, pentru a fi înstrăinate la licitație și distribuirea prețului către proprietari proporțional cotei-părți a fiecăruia dintre ei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că circumstanțele enunțate indică incontestabil la încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială atât a apelurilor, cât și a cauzei deduse judecării, circumstanțele constatate fiind apreciate drept o eroare judiciară.

Or, actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia pronunțată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decide:

Se admite recursul declarat de Serghei Gornean, reprezentat de avocatul Grigore Placinta.

Se casează integral decizia din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Gornean împotriva lui Serghei Gornean cu privire la partajarea averii comune în devălmășie și compensarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Dumitru Mardari

Maria Ghervas

Victor Burduh

Mariana Pitic